

Ett nytt it-system för registerkontroller

1. BAKGRUND

Säkerhetspolisen inkom den 7 mars 2019 till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden med en begäran om samråd enligt 2 § polisdataförordningen.¹ Begäran avser införandet av ett nytt it-system för registerkontroller (nedan benämnt Systemet).

Detta yttrande baseras på den information som nämnden har fått av Säkerhetspolisen inom ramen för samrådet. Yttrandet innebär inte att nämnden uttalar sig om lagligheten av den behandling av uppgifter som kommer att utföras i Systemet.

2. OM SAMRÅDET

Av sekretesskäl är det inte möjligt att i yttrandet närmare beskriva Systemet. När det gäller den rättsliga bedömningen av den behandling som kommer att ske i Systemet har Säkerhetspolisen uppgett bl.a. följande.

2.1. Ändamål m.m.

Behandlingen av personuppgifter i Systemet kommer att ske inom Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet för att fullgöra uppgifter enligt säkerhetsskyddslagstiftningen (6 kap 1 § 4 polisdatalagen). Det närmare ändamålet med behandlingen är att Säkerhetspolisen ska kunna fullgöra sin uppgift att utföra registerkontroll och tillhörande personutredning. Uppgifterna i Systemet kommer att vara gemensamt tillgängliga i polisdatalagens mening.

¹ Polisdatalagen (2010:361) och polisdataförordningen (2010:1155) upphävdes den 1 januari 2019 men gäller fortfarande för Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter i frågor som rör nationell säkerhet (se övergångsbestämmelserna till lagen [2018:1693] om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område och förordningen [2018:1942] om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område).

2.2. Känsliga personuppgifter

Känsliga personuppgifter kan komma att tillföras Systemet både manuellt och automatiskt. Säkerhetspolisen kommer i det enskilda fallet att bedöma om känsliga personuppgifter är absolut nödvändiga för att kunna utföra registerkontroller och därmed får behandlas i Systemet. Säkerhetspolisens bedömning är att uppgifterna i regel kommer att vara absolut nödvändiga, i annat fall kommer det inte att gå att utföra registerkontroller.

2.3. Gallring

Uppgifter i Systemet ska gallras när de inte längre behövs inom registerkontrollverksamheten och senast tio år efter utgången av det kalenderår då den senaste registreringen avseende den kontrollerade gjordes.

Så länge som en registerkontrollerad person deltar i säkerhetskänslig verksamhet finns det grund för och behov av att utföra regelbundna slagningar mot aktuella register. Även om en sådan kontroll inte ger något utfall kommer den att flytta fram gallringsfristen. Kontrollen tillför nämligen ärendet en uppgift av betydelse genom att den visar att det inte har tillkommit någon registrering om personen.

2.4. Särskilda upplysningar

Anledningen till att utföra en registerkontroll är att utreda om personen är lojal och pålitlig ur ett säkerhetsskyddsperspektiv. En registerkontroll utförs inte för att utreda om en person kan misstänkas för brottslighet. Det kommer därmed att framgå på annat sätt att personer som förekommer i Systemet inte är misstänkta i den bemärkelse som avses i 6 kap. 10 § polisdatalagen.

2.5. Loggning och logguppföljning

Händelser och aktiviteter i Systemet kommer att loggas. Logguppgifter kommer att skickas till Säkerhetspolisens centrala säkerhetslogg för möjlighet till automatisk uppföljning. Säkerhetspolisen kommer att utforma en ändamålsenlig logguppföljning för Systemet.

3. NÄMNDENS BEDÖMNING

3.1. Känsliga personuppgifter

Nämnden uppfattar det som att Säkerhetspolisen avser att i varje enskilt fall göra en noggrann prövning av om känsliga personuppgifter är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen i Systemet. Nämnden utgår ifrån att detta kommer att gälla även beträffande sådana känsliga personuppgifter som har tillförts Systemet automatiskt.

3.2. Gallring

Säkerhetspolisen har uppgett att personuppgifterna i Systemet kommer att gallras senast tio år efter utgången av det kalenderår då den senaste registreringen avseende den kontrollerade gjordes. Även uppgifter om andra personer än den kontrollerade kan emellertid komma att tillföras ett registerkontrollärende i Systemet. Säkerhetspolisen behöver således även överväga hur länge uppgifter om sådana personer får bevaras i Systemet, t.ex. när gallringsfristen förlängs avseende den kontrollerade.²

3.3. Särskilda upplysningar

Säkerhetspolisen har uppgett att det kommer att framgå på annat sätt att de personer som förekommer i Systemet inte är misstänkta, eftersom en registerkontroll inte utförs för att utreda om en person kan misstänkas för brottslighet. Nämnden vill emellertid peka på att en person som förekommer i ett registerkontrollärende kan vara misstänkt i Säkerhetspolisens underrättelseverksamhet och att uppgifter om detta då kan komma att tillföras Systemet. Säkerhetspolisen bör därför ytterligare analysera om det kommer att framgå tillräckligt tydligt att inte heller sådana personer är misstänkta i Systemet.

Enligt 6 kap. 10 § andra stycket polisdatalagen ska gemensamt tillgängliga uppgifter om en person som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet som huvudregel förse med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak. Säkerhetspolisen har inte tagit upp den bestämmelsen i sin begäran om samråd. Nämnden rekommenderar Säkerhetspolisen att i det fortsatta arbetet analysera om, och i så fall i vilken utsträckning, bestämmelsen kommer att vara tillämplig vid behandling av personuppgifter i Systemet – särskilt när det gäller uppgifter om personer som är misstänkta i Säkerhetspolisens underrättelseverksamhet – och att vid behov införa rutiner för att säkerställa att den följs.

3.4. Loggning och logguppföljning

Nämnden har tidigare granskat Säkerhetspolisens rutiner för loggning och logguppföljning i den brottsbekämpande verksamheten och bedömt att de framstår som ändamålsenliga.³ Nämnden förutsätter att motsvarande ändamålsenliga rutiner kommer att införas även för Systemet.

² Jfr prop. 2017/18:269 s. 129.

³ Nämndens uttalande den 4 maj 2017 ”Loggning och logguppföljning inom Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet” (dnr 24-2017).

3.5. Sökning på känsliga personuppgifter

Enligt 6 kap. 11 § polisdatalagen får känsliga personuppgifter användas som sökbegrepp endast om detta är absolut nödvändigt för ändamålet. Säkerhetspolisen har inte tagit upp den bestämmelsen i sin begäran om samråd. Säkerhetspolisen har inte heller beskrivit vilka sökmöjligheter som kommer att finnas i Systemet.

Om det kommer att vara möjligt att göra sökningar i de känsliga personuppgifter som ska behandlas i Systemet rekommenderar nämnden Säkerhetspolisen att införa rutiner och interna riktlinjer för att säkerställa att sökningar på känsliga personuppgifter bara görs om det är absolut nödvändigt.

3.6. Övrigt

Nämnden har i övrigt ingen erinran mot Säkerhetspolisens beskrivning av hur personuppgifter kommer att hanteras i Systemet.

Detta samrådsyttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. I beslutet har ledamöterna Gunnel Lindberg (ordförande), Barbro Thorblad, Cecilia Dalman Eek, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson, Mats Sander och Jonas Åkerlund deltagit. Föredragande har varit Fabian Holgersson.

Gunnel Lindberg

Fabian Holgersson

Sändlista:

Säkerhetspolisen, Rättsenheten (dnr 2015-8383)

Kopia för kännedom:

Datainspektionen